

Natuurlijk spelen? Natuurlijk!

Yolanda de Lange

De nieuwsgierigheid prikkelen

Spelen in de natuur, gebeurt dat nog? Hutten bouwen met de takken die je vindt terwijl je in de bosjes struint, watergangen graven in het zand bij het meertje, of – wie heeft het niet gedaan – in bomen klimmen? Natuurlijk spelen, in de natuur maar niet per se op houten speeltoestellen, is ontzettend belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Het helpt kinderen om de omgeving te ontdekken, maar ook om hun eigen grenzen te verleggen. Doordat de nieuwsgierigheid wordt geprikkeld, wordt er kennis opgedaan; een ideale manier van leren dus!

Auteur: Yolanda de Lange

Formeel en informeel spelen

Als je aan een speelplek denkt, denk je al snel aan een schommel, een glijbaan, een duikelrek. Daar is natuurlijk niks mis mee! Maar vaak zeggen deze toestellen hoe je erop moet spelen, terwijl het juist superinteressant en leuk is om zelf te bedenken hoe je gaat spelen, je eigen fantasie en creativiteit uit te dagen. Een speelplek zou dus eigenlijk beide soorten spel moeten bieden: het formele spel (toestellen), zodat

je in ieder geval altijd iets te spelen hebt, en het informele spel (de natuur), waarbij je zelf op ontdekking gaat en je eigen spel bedenkt met wat de omgeving te bieden heeft, zoals losse takken, hoogteverschillen en water. Een gecombineerde speelplek, zoals hier omschreven, kan ook bijdragen aan andere doelen, zoals biodiversiteit, wateropvang en hittestress. Hierdoor kan de ruimte van een speelplek multifunctioneel worden ingericht.

Speeltypes

De combinatie van formeel en informeel spel zorgt voor een uitdagend speellandschap dat voor elk kind iets te bieden heeft. Er zijn namelijk meerdere types kinderen als het gaat om spel. Zo heb je de rauwer, die ruimte nodig heeft om rond te rennen, de douwer, die structuur nodig heeft om te weten hoe je kunt spelen, de bouwer, die graag speelt met los materiaal en dingen wil maken, en de schouwer, die beschutting nodig heeft om alles vanaf een afstandje te kunnen bekijken en zelf te kunnen bepalen wanneer hij of zij meedoet met het spel. Al deze types kinderen hebben een plekje nodig in het speellandschap. Juist de combinatie van formeel en informeel spel zorgt hiervoor; zo helpt formeel spel de douwer met structuur en informeel spel de rauwer met ruimte, de bouwer met materiaal en de schouwer met beschutting, bijvoorbeeld achter een bosje.

Veiligheid

Speeltoestellen moeten voldoen aan het WAS

(Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen). Dit betekent dat een toestel veilig moet zijn en geen blijvend letsel mag veroorzaken. In het WAS staat beschreven waaraan een toestel moet voldoen; denk bijvoorbeeld aan bepaalde afmetingen om beknelling te voorkomen of de afstand van de valruimte in combinatie met de juiste valondergrond. Formele speeltoestellen van leveranciers voldoen over het algemeen aan de WAS; een speelplek met toestellen wordt dus als veilig ervaren. Maar een speelplek met alleen natuurlijke speelelementen kan net zo veilig zijn en heeft niet altijd een keuring of inspectie nodig. Als in een ontwerp rekening wordt gehouden met de wetgeving (WAS), de locatie (bijvoorbeeld dicht bij water) en de beschikbare materialen (bijvoorbeeld bepaalde soorten hout), is er vaak genoeg ruimte voor creatieve ontwerpen op het gebied van natuurlijk spelen. Door een risicoanalyse te doen, kan bepaald worden welke gevaren er kunnen zijn, hoe vaak ze kunnen voorkomen en hoe ernstig ze zijn. Op basis hiervan kan worden bepaald

of de speelplek veilig is en ook hoe vaak die moet worden geïnspecteerd om hem veilig te houden.

Speellandschap Willem Marislaan, Maassluis

Een voorbeeld van een plek waar je natuurlijk kunt spelen, is het speellandschap in Maassluis. Het ontwerp dat we hiervoor gemaakt hebben, biedt veel speel- en beweeguitdaging voor iedereen en volop ruimte voor ontmoeting en beleving. De speelse watergangen vangen regenwater uit de buurt op en voeren dat naar het riviertje dat langs de plek stroomt. De speelse loop van deze watergangen vormt meerdere eilanden, waarop je kunt voetballen, bootcampen, klimmen, slingeren of met zand en water spelen. Dankzij de waterpomp met stenengoot en zandspeelplek is er een voortdurende waterstroom op de speelplek. Een half-verhard pad met bruggetjes verbindt alle zones en maakt deze bereikbaar. In het speellandschap zijn verschillende ontmoetingsplekken voor groepen van

verschillende grootte, waaronder twee buitenklassen voor de naastgelegen basisschool. In het kader van circulariteit is in het ontwerp zo veel mogelijk gewerkt met op de locatie aanwezige elementen. Er zijn puinbrokken en stoeptegels gebruikt voor de buitenklassen en de bootcampplek is gerealiseerd met boomstammen die vrijkwamen door het kappen van bomen. Door de variatie draagt de plek bij aan verrijking van de biodiversiteit in de wijk en is het mogelijk om het hemelwater van de naastgelegen flatgebouwen af te koppelen. Het is kortom een toekomstbestendige parkzone met volop ruimte voor beleving, uitdaging en ontmoeting in een natuurlijke sfeer.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

